

8.5 Skärpta krav för familjeåterförening

Övre gräns för det anvisade anslaget: 150 000 €

Tidsplan: 05/2016–10/2016

Grunderna till informationsbehovet och behovsbeskrivning inklusive motiveringar:

År 2015 sökte tio gånger fler människor asyl i Finland än året innan. EU-länderna och de nordiska länderna ser över sina nationella lagstiftningar och säkerställer att migrationslagstiftningen inte skapar pullfaktorer. Finland är inget undantag. I och med att andra länder skärper sina system måste också Finland se över kriterierna för familjeåterförening.

I statsminister Sipiläs regeringsprogram konstateras det att kriterierna för familjeåterförening preciseras i överensstämmelse med EU:s familjeåterföreningsdirektiv. I det asylpolitiska åtgärdsprogram som regeringen antog i december 2015 sägs det att kriterierna för familjeåterförening ska skärpas utgående till fullo från EU:s familjeåterföreningsdirektiv, åtminstone vad gäller kravet på försörjningsplikt och oberoendet av socialt understöd.

Europeiska unionens råd antog 2003 direktivet om rätt till familjeåterförening (2003/86/EG). EU-direktivet innehåller både grundläggande krav för familjeåterförening och frivilliga tilläggskrav som medlemsstaterna själv beslutar om. Finland genomförde direktivet 2006, men tog då inte i bruk tilläggskraven i direktivet.

Vid inrikesministeriet bereds en regeringsproposition, där det föreslås att tillämpningen av kravet på försörjningsplikt, som en förutsättning för familjeåterförening, ska utvidgas. I fortsättningen ska tryggad försörjning, med vissa undantag, krävas av familjemedlemmar till den som får internationellt eller tillfälligt skydd, för att ansökan om familjeåterförening ska kunna godkännas, oberoende av när familjen bildas. Avsikten är att regeringspropositionen behandlas i riksdagen under vårsessionen 2016.

Projektet ska utreda om de frivilliga tilläggskraven för familjeåterförening som anges i direktiv 2003/86/EG (krav på integration, krav på bostad, krav på boendetid, krav på minimiålder, krav på sjukförsäkring) kan tillämpas som kriterier för godkännande av familjemedlemmars ansökan om uppehållstillstånd. Skärpta förutsättningar för familjeåterförening ska utredas i synnerhet i fråga om familjemedlemmar till personer som får internationellt skydd. Det är viktigt att utreda om införandet av tilläggskraven leder till önskat resultat och vilka negativa följder tillämpningen av dem kan ha.

Projektet ska utreda vilka konsekvenser, också ekonomiska konsekvenser som t.ex. invandrarnas sysselsättning, införandet av kraven har för migrationsförvaltningen och i vidare bemärkelse för samhället, den enskilda individen och integrationen.

Dessutom ska projektet utreda tillämpningen av kravet på försörjningsplikt som förutsättning för uppehållstillstånd för familjemedlemmar till finländska och nordiska medborgare.

Situationen i Finland ska jämföras med de andra nordiska länderna och andra jämförbara EU-länder, t.ex. Tyskland, Nederländerna och/eller Belgien. I fråga om kriterierna för familjeåterförening ska projektet också undersöka om åtgärder som har vidtagits har lett till önskat resultat och vilka negativa följder de har haft. Projektet genomförs maj–oktober 2016. Den som

genomför projektet förväntas ha insikt och kunskaper i migrationsfrågor, såsom internationellt skydd, stats- och kommunalförvaltning samt kostnads- och beroendeanalyser. Dessutom förväntas den som genomför projektet kunna analysera nationell och internationell verksamhet gällande migrationsfrågor.

Frågor:

Vilka konsekvenser har de tilläggskrav som anges i familjeåterföreningsdirektivet (2003/86/EG) om de tillämpas som kriterier för godkännande av familjemedlemmars ansökan om uppehållstillstånd, särskilt när det gäller familjemedlemmar till personer som får internationellt skydd? Kommer de mål som eftersträvas att nås med de tilläggskrav som direktivet möjliggör? Vilket mervärde ger de övriga tilläggskraven med tanke på projektet som gäller utvidgandet av kravet på försörjningsplikt? Vilka eventuella negativa konsekvenser kan tilläggskraven ha?

Vilka konsekvenser har införandet av kravet på försörjningsplikt som förutsättning för uppehållstillstånd för familjemedlemmar till finländska och nordiska medborgare?

Samband med genomförandeplanen för regeringsprogrammet, statsrådets strategier och andra utredningar och annan forskning:

- Uppföljning av åtgärderna för att hantera migrationen
- Projektet för att precisera kriterierna för familjeåterförening i enlighet med EU:s familjeåterföreningsdirektiv
- Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av utlänningslagen

Informationsproduktionens huvudsakliga former:

Framsynsinformation, kostnadsanalysuppgifter. Information i tabellform, där reella önskade resultat och negativa följder samt signaleffekter kan granskas enligt kategori.